

tio potez kićice i onoga što je ostalo nezabeleženo tankom linijom boje. Kako savršeno da uskladim bezgraničje stvarnog i naslikanog njegovog lika? Tako sam razmišljao slikajući ga i odgovor sam pokušavao da pronađem u procesu rada. Otac je tada promuklo pevač nepoznatu narodnu pesmicu. Meni je ona zvučala kao pesma kojom se čovek na umoru opršta od neveselog našeg sveta.

Bojim se da će i majka izgubiti zdravlje peruci rublje našoj razgranatoj porodici. Prala je ponjave i kecelye i okrvavljen očeve rublje, a uveče čujem iz sobe zvuk, kao da ju je neko bacio na krevet, premorena, odmah bi zaspala. Dok je izjutra sa štednjaka izbjigala para, zgrčena, ruku među kolenima, spavala je poprečke na slammjači, prekidajući san kratkim trzajima. Pošle očeve smrti kako će nam biti, snuženo je pitala ponekad, bojeći se da to glasno izgovori. Moj odgovor bila je slika na kojoj sam radio. Oca je tresla groznica. Brijao sam ga svakog jutra, a njegovo lice učinilo mi se strašno, puno uznenirenosti i straha, strogi i gorko kao pelin. — A ta devojka za koju si se vezao, je li ona slika? Kakva je to devojka, tada me je zapitkivao smeršći se ispod belog penastog brka. Nikada mu nju nisam spominjao, ali mi je ona uvek u takvim momentima bila u pameti. A zatim: samo bi negde išao i sedeо pod drvetom, sred noćne tišine.

Sada, međutim, on želi samo da ostane na tom mestu, u krevetu, ništa da ne čini, ništa da ne misli, ništa da ne pita; pa ni da živi, čini mi se, više ne želi.

Jednog dana, slika bi završena. Obavestih majku o tome i ona uđe. Mislili smo da proslavimo okončanje rada na slici. Mislio sam da će to biti najlepša slika na svetu.

Ali, u jedan tren, sve to odnese kobno saznanje! Majka skinu čaršav koji sam, da trenutak bude svečaniji, prekrio platno. Zagonetna misao kresnu u izrazu njenog zaprepašćenog lica. Pogleda me očajnim, uzbudjenim pogledom punim straha i oproštaja u isto vreme. Otac i ja ništa još nismo shvatali.

Ali, zar ne vidiš, zar ne vidiš! — vikala je — Zar ne vidiš! to nije on. Na slici nije portret tvog oca... To nije on...

A ono što sada sigurno znam i što sam zapamtio za sva vremena, kazala je drhtavo i puna suza:

— To nije njegovo lice! Zaboga, to si ti na slici! ...

To si ti, to si ti, odjekivalo je u meni. Osetio sam da je ono što sam dugo slatio — najednom došlo. Dalje je sav moj život tekao kao u zanosu. I sad ne znam šta se to sa mnom zbiva. Živim u uverenju da nisam imao vere u sebe i ono što radim.

Otada, načinio sam, čini mi se, bezbroj portreta i naslikao mnogo lica, sasvim neslična mome, neka sasvim odvratna i gruba, neka sasvim lepa i neobična, ali sam uvek na slikama, na kraju, viđao svoje lice. Da li treba da mrzim sve te slike?

Ja ih, međutim, ne poričem. Zapravo, ja sam oduvek čeznuo da u drugima otkrivam sebe.

Oca je ovo sasvim porazilo. I uzralo njegovu smrt. Umro je iste noći, a kada sam se, sutradan, probudio u ranu zoru, činilo mi se da je naslikano lice bilo stvarnije nego lice mog zauvek usnulog oca.

Sunce još uvek bleski na firmi iznad očevog dućana, u kojem se majka i ja premaramo radeći. Još uvek koračamo istim ulicama, odlazimo rano izjutra i vraćamo se kasno uveče. Ponekad mi se učini da će se otac pomoliti iza nekog čoška...

milan mijačević: propria causa, 1976, ulje na platnu

vidan napredak u pisanju

miljurko vukadinović

ZIMSKI ORGAZAM: ĐAVOLSKO PISANJE

Kad smo malo pre govorili
O tvom telu
Napravili smo čudan korak
Neposredno ka snu ka snu
Potpisnika ovog uzbudženja
Koje piše KNJIGU ZIME
Na mnogo ledenih jezika
O orgazmu tela i duše piše
I sporazumu istih sa đavolom piše
U telu u tvom telu piše
Zimu

ORGAZAM LETNJI: JURNJAVA

I tih nekoliko krvavih krpica odbaci
Skinji taj tradicionalni dezen
Sa sebe sve bolove
U koje se dobro umotovaš
Svakodnevno u ljusturi čekajući
S tih nekoliko krpica
Koje bih ja smesta pocepao
I zapalio pa bi se
Formirao bi se plamen

O kako bismo jurnuli
I njega kako bismo

ODGOVOR NA PESMU »PEPEO U IZOBILJU« MILJUKA VUKADINOVICA

I

Pepeo u izobilju
Pokriva moju glavu

U očima ima ga
Ponajviše

Mogao bih
Da odgovorim
Na vaše pitanje:

Pepeo potiče
Od svega što dottičem:
Jabuke Tvog vrata
Pisma koje ti pišem
Uglavnom je iz knjiga
Kojima se noću vraćam

II

Napunio sluh
Noge zatrpaо
Izmenio ruke
Prste izmenio
Ne pomeraš se više
Na njihov nesiguran dodir

Nisam oran za dalju jezičku igrariju
Prekidam ovu šturu bajku
Taj pepeo iz moje glave
Morate najpre
Da osetite
U kostima
Izbliža
Na svakom svom licu
U oba oka odjednom

**VIDAN NAPREDAK U PISANJU:
ZAVEŽLJAJ**

*Ne znam idem li napred
U pisanju
Ili sam sâm
U svom zavežljaju
Vraćam se tamo
Gde sunce zalazi sunce
Sam sam
Na stazi basnoslovnoj
Našao sam se
I nije mi važno
Što sam demon
Obezbedio sebi
Čelnu poziciju
U paklu*

*Evo nepotpunog
Obrazloženja svega:
Kad sam otvorio zavežljaj
Mislio sam da je tu
Fatalno mislio sam
Preživeće zavežljaj
Ali bilo ih je
Koji nisu ništa
Videli*

*Početak njihovog očnog nerva
To pokazuje
Jedan isposnik u komi
Izjavljuje da mi je preko
Potrebitno mnogo više
Onih pejzaža
Koje sam sklonio na dno
Zavežljaja
Bežeći prema
Novim temama
Nemoguće je
Mislio je
Nadoknaditi svoj život
Takav postupak je
Uočen kao čudo
Strahujem za njega
Baš kao i svi drugi
Ali moj strah je
Veci*

*I ja sam
Neprestano
Pokušavam da ga plasiram
Bar njegov ostatak*

*Da je pisanje
Proložilo se
Nešto pakleno*

*Kao zaraza kao seksualno
Iskustvo od jutra do večeri
Kao familija ogorčenih
Izvedena na stadion
Vrisnula na sav glas*

*Taj vrisak je naravno moj
O kad bih uspeo
Još jednom
Da ga predstavim*

*Na vaše glave
Grafikonu glave
Koja može da primi
Nešto klasično*

*Renesansno apokrifno ne
Koje moram kazati
Koliko je još ostalo
Do poslednjeg*

*Kruga
U kojem će se odrešiti
Zavežljaj taj*

lake pesme

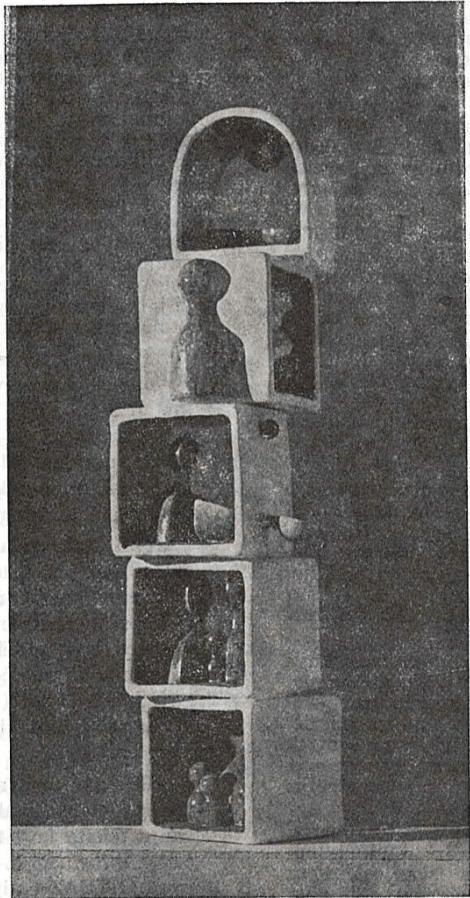
vladimir kopić

1

*Početi : padati.
Svoditi svet za dogovoreno.
Trag u letu i (uz) dahu :
obučen predmet (od) pada.*

*To nisu slike u (vaz)duhu
u miru koji se otvara:
alatke zbira uz dozvano
potplata, jedro, splet.
U teškoj volji i razdoru
u dodirima (slučeno)
talas u mahu (uz)baci.*

Laka pomama : smet.

dragoljub adžić-addo: osjećaj prostora, 1975, keramika

2

*Tok (vir se odvija obratno)
takt (pitka brazda : tek).
Sa (oblicima otpada
liv kao pročišćen) bez.*

*Šira je osnova dopuna
podloga podmetnut red :
da lik pred licem odvaja —
visum (potreba — led).*

*To su pojave napora
za slikovničtu (put)
ka spoljašnjem i prostoru
(izvan zagrada) : put
čiste volje u prodoru
i rasprsnuću (let).
U granicama, zastoru,
svet se proteže : 5 .*

1

*Trepereća lupa: hipnoza proleća.
Bog pada u vodu
rastresen od vode.
Napit velike stepе.
Streha sunca.*

*Začini su u drugom domašaju.
Izbori trava, izbori sunca.
Dugo sleđeno nepce u lakom dodiru:
vlaži.
Trag se ponavlja:
lupa.*

*Zamene su taj put.
To je razmeštaj magle:
koji se presjaja — skupa.
Sa senkom kao parom
(da ne ponavlja) :
skupa.*

*Dah se deli od dana.
Kao razlika:
suma.
Suma prilaska —
— dogovor : žamor,
rukopis Šuma.*

*Ne da bi pao u prašinu
prah se prepusta :
spušta.
Tiha buka za odgovor.
Jeza grafita :
duša.*

2

*Dan se otkriva iza ribnjaka.
Noć se otkriva ispred travnjaka.
Dodir ribnjaka i dodir travnjaka —
— rub dana : nebo,
pokriva grana.*

*Ali ako bi ribar mešao travnjak s travama
ili ako bi travar mešao ribnjak s ribama
rub bi se otkrio : vratio.*

*Figura koja se skriva : grana
za nebo i pokrov.*

*Dodir iza i dana : bledilo.
Ribanje noći.
Dodir ispred i dana : trava.
Smanjene moći.*

3

*Platno prikriva plamen : platan
blješteća toga.
Smog zlata kosog od uspona.*

*Sitničav zanos zasipa,
hrpe peska po korenju.*

*Živi u svetu akcije :
sunce ř mesec zajedno.
Srpsko nazvan točilom
gramatiku ne rasipa.*

4

*Privija istrošen pramen.
Trup sveta. Okvir :*

vratio.

*Podela :
potrošen — nen (nein) — u dokolici.
Iz i po.*